

Pia Jarvad

Mig og anmeldelserne

Der er en ganske spøjss situation at skulle redegøre for hvad jeg kan bruge mine anmeldelser til. Dette er en såkaldt metasituation. I bogen *Nye ord - hvorfor og hvordan?* som er årsagen til dette, skriver jeg om den nye betydning af forleddet *meta*: *meta*- udtrykker at andetleddet forholdes der til på en abstrakt, spekulativ, teoretisk måde, fx .. *metaleksikografi* .. *metaroman*. I nye forbindelser angiver *meta*- ofte at andetleddet forholdes der til på en pseudoagtig måde, fx *metamorsom* og *metanyhed*. Nu er jeg i tvivl om *meta* i metasituationen her er at forstå som tyd et eller to.

Mine intentioner med bogen var at give en samlet beskrivelse af mine mange års erfaring og iagttagelse af ordforrådets udvikling. Min baggrund for det var, midt i arbejdet med en ny udgave af ordbogen *Nye ord i dansk* (udkommer i foråret 1998), at standse op, aflægge den autoritative rolle man tillægges som ordbogsredaktør og sætte ordene i en anden sammenhæng end den rent alfabetiske. Med arbejdet var der to ærinder, to forhold som i særlig grad lå mig på sinde, nemlig belysningen af engelskpåvirkning af dansk og beskrivelsen af en hidtil upåagtet orddannelsesmekanisme som er særdeles livskraftig og som giver mange nye ord; det som jeg har kaldt skabssaffikser og kryptosammensætninger.

Mine intentioner var også at fremlægge materiale og synspunkter til diskussion. Med hensyn til engelskpåvirkningen af dansk bestræbte jeg mig på at give et fyldigt referat af de mange synspunkter som er fremkommet lige fra den markedsorienterede om at det danske sprog skal nok klare sig hvis det er godt nok, til det synspunkt at dansk er i fare for at forsvinde og derfor skal have støtte. Og ikke mindst give materiale til at læseren kunne vurdere selv.

Kryptosammensætninger og skabsafledninger har ikke tidligere været beskrevet samlet, det har været mit mål at gøre det, også selv om den beskrivelse der her er fremkommet, ikke er færdig.

Der har groft taget været to typer anmeldelser af min bog; avis anmeldelser som gør opmærksom på bogen, vurderer den, refererer den,

påpeger fejl og mangler i den, og her har jeg været glad for en meget loyal behandling af bogen, megen omtale og gode placeringer af anmeldelserne. Selvfølgelig bliver man også sur de enkelte gange anmelderen misforstår noget, staver ens navn forkert, og ikke mindst når de opdager ens stavefejl! Nogle af anmeldelserne anker over at jeg ikke har dette eller hint ord med, fx *must*, *økonomisk vismand*, det får jeg så fornøjelse af til redaktionen af nyordsordbogen.

At få to store anmeldelser i videnskabelige tidsskrifter anser jeg for meget godt, ikke mindst når de to anmeldelser hver især tager mine to hovedærinder op. Begge anmeldelser viser mig at jeg har to læsere der er gået i dybden, har analyseret mine udsagn, og de giver mig ret i noget, argumenterer grundigt for at jeg har uret i noget andet.

Det er vel den optimale funktion anmeldelser kan have for en forfatter: at blive klogere, få råd og vink om hvordan man kan arbejde videre med emnet så beskrivelsen kan blive bedre. En optimal funktion for en anmeldt er det også at anmeldelsen i sin grund er velvillig, så forfatteren har lyst til at diskutere med anmelderen om kritikpunkterne, ikke for at få ret, men for at spørgsmålet kan beskrives bedre, for der er vel næppe nogen læser der læser ens arbejder grundigere end anmelderen i et videnskabeligt tidsskrift.